

สถานการณ์เชื้อ Legionella : ผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ref: <http://www.anamai.moph.go.th/env/develop/legio.htm>

ความสำคัญของปัญหาเชื้อ Legionella ในปัจจุบัน โดยทั่วไป ระดับความรุนแรงของปัญหา

เชื้อแบคทีเรีย Legionella เป็นกลุ่มแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจเรียกกลุ่มอาการที่เกิดจากแบคทีเรียชนิดนี้ว่า Legionellosis โรคที่สำคัญโรคหนึ่งในกลุ่มอาการนี้คือ Legionnaires'disease ซึ่งเกิดจากเชื้อแบคทีเรียชนิด Legionella pneumophila

มีการรายงานการเกิดโรคทั้งทวีปอเมริกา ยุโรป เอเชีย และออสเตรเลีย ในประเทศสหรัฐอเมริกามีรายงานพบผู้ป่วยที่เป็นโรคเนื่องจากเชื้อ Legionella pneumophila 1,200 – 1,600 คน /ปี คิดเป็น 0.44-0.63/100,000 คน ในประเทศอังกฤษ พบ 120 – 160 คน/ปี เกิดการระบาด 2-7 ครั้ง ในการระบาดแต่ละปีเกิดขึ้นในโรงพยาบาลประมาณครึ่งหนึ่ง ประเทศออสเตรียมีการพบโรคนี้ประมาณ 0.5/100,000 คน ซึ่งจะเกิดในผู้ป่วยที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ในประเทศอื่นๆ มีรายงานการเกิดโรคบางเป็นประปราย เช่น แคนาดา สวีเดน อิตาลี ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์

การระบาดของโรคนี้ แหล่งกำเนิดโรคสันนิษฐานว่าเป็น Cooling tower และแหล่งน้ำที่ใช้ในอาคาร

สาเหตุปัญหาเชื้อ Legionella ที่มีต่อนักท่องเที่ยวเป็นอย่างไร

จากรายงาน European Working Group for Legionella infection ผู้ป่วยที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้วกลับไปเป็นโรค Legionnaires'disease ในระหว่างปี 1992 - 1999 มีผู้ป่วยทั้งหมด 11 ราย ตาย 3 ราย ซึ่งจังหวัดที่นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้เข้าไปพักคือ กรุงเทพฯ, สุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย), กระบี่, เชียงใหม่ และพญา

แหล่งที่พบว่าเป็นแหล่งเพาะเชื้อ Legionella มากที่สุดจะเป็นจากหอหล่อเย็นอันดับหนึ่ง รองลงมาจะเป็นจากถังพักน้ำ และตามฝักบัวอาบน้ำ

กลุ่มอาการ Legionellosis

Legionellosis เป็นกลุ่มอาการ โรคปอดอักเสบ โดยมีแบคทีเรียกลุ่ม *Legionella sp.* เป็นตัวที่ก่อให้เกิดโรค ซึ่ง 90% ของโรคในกลุ่มโรค Legionellosis เกิดจาก *Legionella pneumophila* ผู้ที่รับเชื้อเข้าไปบางคนจะไม่มีอาการใดๆทั้งนี้อาจเนื่องจากมีสภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ส่วนบางรายที่สภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรงจะแสดง 2 ลักษณะซึ่งจะเกิดเพียงอาการใดอาการหนึ่งเท่านั้น คือ

F **ลักษณะอาการ Pontiac fever** มีลักษณะอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (flu – like symptoms) ระยะฟักตัวสั้น มีไข้ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้ออาการไม่รุนแรง

F **ลักษณะอาการของโรค Legionnaires' disease** (Pneumonia – like symptoms) ระยะฟักตัวมักยาวกว่าแบบแรก ตั้งแต่หลายวันจนถึง 2 สัปดาห์ มีไข้สูง ไอ หนาวสั่น ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย มีการติดเชื้อในปอด อาการอาจรุนแรงถึงแก่ชีวิต

อาการแทรกซ้อน : ผู้ป่วยอาจมีอาการของระบบประสาท และอวัยวะระว่างได้ บางรายอาจพบการติดเชื้อในอวัยวะต่างๆ เช่น เยื่อหุ้มหัวใจอักเสบ ผนังด้านในของหัวใจอักเสบ ไชน์สอักเสบ สมองอักเสบ ไดอักเสบ หรือช็อกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ป่วยที่มีภาวะบกพร่องทางภูมิคุ้มกัน

แหล่งกำเนิดเชื้อที่มีโอกาสเข้าสู่ร่างกายมนุษย์ได้

- หอหล่อเย็น (Cooling tower)
- เครื่องทำน้ำร้อน หรือถังเก็บน้ำทำความร้อน (Water heater tanks) หรือระบบน้ำร้อน
- ระบบการกระจายน้ำ (*Water distribution system* เช่นในอ่างน้ำพุหรือน้ำพุประดับ, ฝักบัวสำหรับอาบน้ำ และ สปริงเกอร์รวมทั้งสปริงเกอร์ภายในระบบดับเพลิงตามอาคาร)
- ก๊อกน้ำที่อัดอากาศเข้าไปเพื่อให้กระจายตัวเป็นละอองฝอย
- ถังเก็บน้ำ (Storage tanks)
- ถาดรองน้ำจากเครื่องปรับอากาศ (Water tray)

แหล่งที่อาจพบเชื้อ *Legionella sp.* ภายในสถานประกอบการ โรงแรม ได้แก่ ฝักบัวสำหรับอาบน้ำในห้องพัก, ก๊อกน้ำภายในห้องพัก, ถาดรองน้ำจากเครื่องปรับอากาศ (Water tray), ถังเก็บน้ำ (Storage tanks), หอหล่อเย็น (Cooling tower)

ทำไมในประเทศไทยแหล่งเพาะเชื้อจึงเป็นปัญหามาก

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในเขตร้อนมีอุณหภูมิเฉลี่ยและความชื้นสัมพัทธ์ในบรรยากาศที่เหมาะสมเป็นสภาวะง่ายต่อการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ รวมทั้งมีปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นตัวช่วยในการดำรงชีพของจุลินทรีย์ต่างๆ เช่น แหล่งน้ำขังต่างๆ อาทิ บ่อน้ำประดับตามอาคารบ้านเรือน การขาดความรู้ในการควบคุมและป้องกันเชื้อแบคทีเรีย *Legionella*

BREAKING NEWS:

Nordic tourists acquire Legionnaires' disease in Thailand Legionella may hinder trips to Phuket

<http://www.thaivisa.com/forum/index.php?showtopic=101178>

PHUKET: -- Some of the winter holidaymakers who have booked their trips to Phuket through the Finnish travel operator Aurinkomatkat may have to cancel their vacation entirely or at least change their destination, as all hotels in Phuket are filled to capacity.

All Finns resident in the Grand Tropicana Hotel in Phuket are being transferred to other accommodation, and the popular beach resort hotel will not be used until it has been satisfactorily demonstrated whether or not dangerous Legionella bacteria are hiding in its water and air-conditioning systems.

It has been confirmed so far that four Nordic tourists aged 24 to 66 have contracted Legionnaires' disease after staying in the hotel.

In addition, a Finnish traveller who was resident at the hotel about a year ago evidently fell ill with the disease.

Furthermore, another Finn with a high temperature who recently returned from Phuket was being examined on Wednesday, but it could not be established whether or not he had Legionnaires' disease, and he was released from the hospital.

The water samples from the hotel have not been processed yet.

So far Aurinkomatkat has found new accommodation for about 140 travellers of the 300 Finns who were staying at the Grand Tropicana Hotel at the beginning of the week. Efforts are being made to find another hotel also for the remaining residents, says Tuomo Meretniemi from Aurinkomatkat.

New holidaymakers are flying from Finland to Phuket almost every day. All of them are contacted personally prior to their departure in order to negotiate the hotel situation, Meretniemi reports.

Furthermore, Aurinkomatkat has sent letters to around 1,500 clients who have been resident in the hotel since November 20th, advising all persons who have fallen ill with fever of more than 38° C either during the trip or within 14 days after leaving the hotel to go to the doctor immediately. However, if the symptoms have already disappeared, there is no need to seek medical care.

The European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) monitors diseases contracted by the citizens of the European Union's member-states while travelling. The connection between the Legionella patients - the hotel in Phuket - was detected through the ECDC network. The centre also cooperates with the World Health Organisation WHO.

On Thursday, epidemiologist Tran Minh Nhu Nguyen from the National Public Health Institute participated in a phone conference organized by the ECDC. It was stated that even though the water samples taken at the hotel proved negative, there is no knowing whether or not the disease was contracted at that hotel. Hence the situation will take weeks, the epidemiologist predicts.

However, there is no need to cancel any trips to Thailand because of the outbreak of Legionnaires' disease, the Norwegian authorities have assured citizens.

--Helsingin Sanomat, FI 2007-01-13

ที่ สอ 0924.05/1463(72)

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000

14 มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากร

เรียน นายสมชาย ทิมเทพ บริษัทแอดทีฟซายน์ จำกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการอบรม กำหนดการ

ตามที่กรมอนามัย อนุมัติให้สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ดำเนินการโครงการศึกษา
สำรวจ เฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของโรคสึเจียนแนร์ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาการแพร่
ระบาดของโรคสึเจียนแนร์ที่เกิดขึ้นในโรงแรม ตลอดจนเพื่อคุ้มครองสุขภาพและเพิ่มความมั่นใจให้แก่
นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่มาใช้บริการโรงแรมในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายสำคัญ
เพื่อพัฒนา และยกระดับคุณภาพการประกอบกิจการโรงแรมให้มีความปลอดภัยจากปัญหาการแพร่
ระบาดของโรสดังกล่าว ดังนั้น จึงจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่
กรมอนามัย และศูนย์อนามัยที่ 1 - 12 ตามโครงการศึกษา สำรวจ เฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของ
โรคสึเจียนแนร์ ระหว่างวันที่ 22 - 23 มีนาคม 2550 ณ โรงแรม ทีเค พาเลซ
กรุงเทพมหานคร

ในการนี้ กรมอนามัย ใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “ระบบ
ห้องเย็น การบำรุงรักษา และการทำความสะอาด” ในวันศุกร์ที่ 23 มีนาคม 2550
เวลา 10.30-12.00 น. ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติรับเชิญเป็นวิทยากร ตามกำหนดดังกล่าวด้วย
จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ หุตเจริญ)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอนามัย

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

โทร 0 2590 4358, 0 2590 4259

โทรสาร 0 2590 4321